כיתה ט' | אזרחות וחברה | שיעור 5 מתוך 5 | 45 דק' | מתאים לממלכתי ולממלכתי־דתי

בחירות כלליות לכנסת

🎯 מטרות השיעור

- התלמידים יכירו את עקרונות שיטת הבחירות בישראל
- התלמידים יסבירו כל עיקרון במילים שלהם
- התלמידים יבינו את חשיבות ההשתתפות בבחירות

📖 הסבר למורה

חוק יסוד: הכנסת קובע שהכנסת תיבחר בבחירות כלליות, ארציות, ישירות, שוות, חשאיות ויחסיות. כלליות: כל אזרח מגיל 18 רשאי לבחור. ארציות: כל המדינה היא אזור בחירה אחד. ישירות: הבוחרים בוחרים ישירות ברשימת המועמדים לכנסת. שוות: לכל קול אותו משקל. חשאיות: איש אינו יודע במי בחר אדם אחר. יחסיות: כל רשימה מקבלת מושבים בכנסת לפי חלקה היחסי בקולות, בתנאי שעברה את אחוז החסימה. אזרח יכול להיבחר לכנסת מגיל 21. הבחירות מתקיימות בדרך כלל אחת לארבע שנים.

👩‍🏫 פעילות בכיתה

1. פתיחה: "בחירות כיתתיות" לוועד הכיתה בקלפי סודית.
2. אחרי הספירה: מנתחים איזה עיקרון התקיים (חשאיות, שוויון, כלליות).
3. מציגים את שישה העקרונות בטבלה ומוסיפים דוגמה לכל אחד.
4. דיון: למה חשוב להצביע? מה קורה כשאנשים רבים לא מצביעים?

💡 הערות למורה

התוכן ממלכתי בלבד: אין להזכיר מפלגות או פוליטיקאים בהווה. טעות נפוצה: לבלבל בין "ישירות" (בוחרים ברשימה ישירות) לבין "ארציות" (אזור בחירה אחד). למתקשים: כרטיסיות עיקרון והגדרה להתאמה. למתקדמים: להשוות לשיטת בחירות אזורית ולדון ביתרונות וחסרונות.

📝 בדף העבודה

עקרונות הבחירות: 9 תרגילים, ומחוון מלא בעמוד השני.

מקורות

- חוק יסוד: הכנסת (ויקיטקסט)

מחוון למורה

מחוון: עקרונות הבחירות

1. כלליות, ארציות, ישירות, שוות, חשאיות, יחסיות.
2. חשאיות.
3. שוות.
4. לבחור מגיל 18, להיבחר מגיל 21.
5. כל המדינה היא אזור בחירה אחד.
6. כל רשימה מקבלת מושבים בכנסת לפי חלקה היחסי מכלל הקולות (אם עברה את אחוז החסימה).
7. חוק יסוד: הכנסת.
8. 2 מקומות לכל רשימה, כי כל אחת קיבלה מחצית מהקולות.
9. תשובה פתוחה. לקבל: כדי להשפיע על מי שיקבל החלטות בשמנו, לחזק את הדמוקרטיה, לייצג את דעותינו.